

enkele miniem-kleine groepjes) vijf groepen Duitse militairen tussen Leiden en Hoek van Holland bevonden: ruim zeshonderd man in en bij het dorp Valkenburg; circa driehonderdvijftig in de duinen bij Wassenaar; een kleine tweehonderd op en bij de autoweg tussen Delft en Rotterdam; ruim driehonderdvijftig bij 'Ockenburg' (nu gecommandeerd door *Graf* von Sponeck die er zijn radio-afdeling aangetroffen had en dus in verbinding kon treden met generaal Kesselring¹); en ruim honderd man in de buurt van Hoek van Holland.² Aan gesneuvelden, gewonden en krijgsgevangenen waren de Duitsers bijna de helft van hun sterkte kwijt geraakt³ – aan Nederlandse kant waren, afgezien nog van de depottroepen, in de loop van de dag negen bataljons met de nodige zware wapens en batterijen artillerie tegen de ruim drieduizend man parachutisten en luchtlandingstroepen die aan de grond gekomen waren, ingezet⁴; daarbij waren een driehonderdvijftig Nederlanders gesneuveld.⁵

Wij repten van 'zorgvuldige naoorlogse onderzoekingen', want waarlijk: het beeld, in de laatste alinea neergelegd, mag men niet zomaar naar de avond van de rode mei verplaatsen. Het gaf wel de werkelijke situatie weer, maar niet de situatie die toen door de geënerveerde, deels ook afgematte Nederlandse officieren, onderofficieren, korporaals en manschappen voor de werkelijke gehouden werd. Al die militairen wisten niet meer dan wat in hun onmiddellijke omgeving geschied was – en dat plaatselijke beeld was dan nog vertekend door geruchten, door angst. Niemand wist bovendien of de Duitsers voor de ochtendschemering van zaterdag 11 mei wellicht eenzelfde kwalijke verrassing in petto hadden als waarmee zij westelijk Nederland op vrijdagochtend de rode overvallen hadden.

Rotterdam

's Morgens tussen vijf en zes uur hadden, zoals wij eerder verhaalden, de Duitsers het vliegveld Waalhaven en de Maasbruggen in het hart van Rotterdam in handen gekregen. Het toestel dat generaal Student, commandant

¹ Nierstrasz: *Algemeen Overzicht*, p. 194. ² Molenaar: *De luchtverdediging*, IX, p. 24–25, 29. ³ E. H. Brongers: *De slag om de residentie, 1940*, p. 259. ⁴ Molenaar: *De luchtverdediging*, IX, p. 29. ⁵ Kamerling: *Vesting Holland . . . luchtlandings-troepen*, p. 185. Bij Kamerlings opgave (328) moet men nog enkele gesneuvelden optellen van eenheden, behorend tot het veldleger of tot de positie-Hoek van Holland.